

Evaluering af overgangskollegiet oktober 2019

Indhold

Evaluering af overgangskollegiet oktober 2019	1
Baggrund	1
Overgangskollegiet	1
Målgruppe	2
Tildeling af bolig.....	2
Metode (rammerne).....	2
Metode (social indsats)	3
Samarbejdet med andre afdelinger	4
Cases.....	4
Resultater	5
Økonomi	5
Konklusion	6

Baggrund

Hvidovre Kommune har gennem de senere år haft stigende udgifter til handicap- og psykiatriområdet. Betaling for herbergspladser indgår som udgiftspost under området. Administrationen udarbejdede i 2017 et notat om udviklingen i Hvidovre Kommunes forbrug på herbergsområdet. Notatet viser, at 48¹ hvidovreborgere i 2016 opholdt sig på herberg i kortere eller længere perioder og at antallet var steget 30 % siden 2014. I samme periode steg kommunens bruttoudgifter fra ca. 4.37 mio. kr. til 9.33 mio. kr. Tendens er fortsat siden og i 2017 var bruttoudgiften 10.29 mio. kr. og i 2018 11.53 mio. kr. Der er en egenbetaling på 87 kr. (2017-priser) pr. døgn på herbergspladser samt 50 % statsrefusion.

Herberger er selvisiterende og det er lederen af herberget, der træffer afgørelse om optagelse og efterfølgende orienterer borgens hjemkommune. Hvidovre Kommune har derfor som udgangspunkt ikke indflydelse på borgerens indflytning. Det vanskeliggør muligheden for at støtte tæt op, når borgeren flytter ind på et herberg, der ligger udenfor Hvidovre Kommune og samtidig kan borgens tilknytning til lokalområdet blive svækket.

Overgangskollegiet

I april og maj 2016 besluttede det daværende Social- og Sundhedsudvalg at etablere Overgangskollegiet i en kommunalt ejet villa. Overgangskollegiet består af midlertidige boliger til yngre socialt udsatte og hjemløse borgere fra Hvidovre, der opholder sig på herberg. Målet med Overgangskollegiet er at give borgerne en stabilitet i deres boligsituation for en periode på et år, og derved give dem mulighed for at

¹ Omregnet svarer det til 19,9 helårspladser.

sætte fokus på fx uddannelse, arbejde og bolig. Samtidig er det muligt for kommunens medarbejdere i Socialpsykiatrien at arbejde med en tæt støtte til borgerne.

Kommunens mulighed for at støtte helhedsorienteret og fleksibelt op om borgere er enklere på Overgangskollegiet end på et herberg og processen med at vende tilbage til netværk og arbejdsmarked eller uddannelse er lettere.

Overgangskollegiet består af seks individuelle værelser, to badeværelser til deling og et fælles køkken indrettet med individuelle køkkenskabe og køleskabe. Der er ikke tilknyttet personale til boligerne, men den enkelte beboer støttes efter individuelt behov af to medarbejdere, som er en del af Socialpsykiatrien og på samme vis arbejder med andre hjemmeboende borgere i kommunen.

Målgruppe

Målgruppen er yngre socialt udsatte borgere, som bor på herberg. Desuden skal den enkelte borger være motiveret til at igangsætte en ændring i sit liv, for eksempel ved at søge arbejde eller uddannelse og forpligte sig til at være boligsøgende. Derudover skal borgen være villig til at indgå i samarbejde med bostøttemedarbejderne. Endelig er det vigtigt, at gruppen sammensættes så hverdagen kan fungere. Det betyder, at hver beboer skal være i stand til dels at bo med andre og dels at kunne klare sig selvstændigt i en sådan grad, at vedkommende ikke har behov for et tilbud, hvor der er fast tilstedeværelse af personale. Der er fokus på, at Overgangskollegiet er et roligt hus og erfaringen er, at stedet ikke kan rumme borgere med misbrug.

Tildeling af bolig

Tilbud om bolig på Overgangskollegiet fungerer ved, at en gruppe bestående af en medarbejder fra Voksenrådgivningen og to medarbejdere fra Socialpsykiatrien screener unge, som opholder sig på herberg. Når medarbejderne finder borgere, som er i målgruppen, bliver de tilbudt at leje en midlertidig bolig på Overgangskollegiet.

Metode (rammerne)

Den overordnede tilgang er inspireret af Housing First metoden, idet det er den grundlæggende tanke, at den enkelte beboer skal have stabilitet i sin boligsituation. En stabil boligsituation giver mulighed for at fokusere på andre dele af sit liv og arbejde mere langsigtet med uddannelse, job, bolig og hverdagsituationer.

Den kollegieinspirerede indretning og tilgang har til hensigt at signalere både midlertidighed og at der følger forpligtelser med boligen. Hvis man skal bo på Overgangskollegiet, forpligter man sig til at indgå i samarbejde med medarbejderne om en fremadrettet plan. Det er en faglig vurdering, at den fysiske indretning med fælles køkken og badeværelser og den begrænsede lejeperiode har et pædagogisk sigte ved at det understreges, at der skal ske ændringer. Overgangskollegiet er således et led i processen henimod en varig bolig og et almindeligt hverdagsliv.

Ved indflytningen står en startpakke bestående af lidt køkkengrej og møbler til i alt ca. 3.000 kr. klar til den enkelte beboer. Beboerne tager dette med, når de senere flytter til den nye bolig. Det har både et praktisk og et pædagogisk sigte idet det er med at motivere beboere til at have et mere fremadrettet fokus. Det bevirker, at beboeren kan se sig selv som lidt mere etableret allerede ved indflytningen på Overgangskollegiet og det er erfaringen, at der bliver passet godt på tingene

Der er krav til beboerne om, at de bidrager til huset ved at indgå i rengøring og andre huslige gøremål (tømme skraldespanden m.v.). Bostøttemedarbejderne arbejder ud fra en tillid til, at beboerne

imødekommer disse krav. Medarbejderne støtter op en fast struktur gennem udarbejdelse af lister og faste ugentlige påmindelser.

Overgangskollegiet er beliggende i en kommunal ejendom, der er omfattet af Hvidovre Kommunes aftale med Vagt og Sikring. Det betyder, at ejendommen løbende er under opsyn, hvilket skaber tryghed og har en vis præventiv effekt i forhold til uroskabende aktiviteter.

Metode (social indsats)

Ved indflytning udarbejder borgeren og medarbejderne fra Socialpsykiatrien en plan, som tager udgangspunkt i borgerens ønsker og behov. Det er den faglige vurdering, at det er en væsentlig faktor for at lykkes, at borgeren i forbindelse med "tildeling" af boligen forpligter sig til at samarbejde med den medarbejder fra Socialpsykiatrien, der bliver kontaktperson og at de sammen udvikler en målrettet plan og indsats. Ved udarbejdelse af planen spørger medarbejderen ind til emner som uddannelse, økonomi, netværk, fritidsinteresser m.v. Den sociale indsats kan, afhængig af beboernes behov og funktionsniveau, fx tildeles efter § 82, § 85 (forudsætter VUM) eller § 99 i Lov om Social Service.

Den sociale indsats er funderet på den evidensbaserede metode, CTI (Critical Time Intervention), som bl.a. har fokus på, at borgeren har brug for støtte, når han flytter ind i en bolig og på at støtten udføres af en koordinerende, gennemgående støtteperson i overgangen fra institution til egen bolig, hvor borgerens støttenetværk styrkes med henblik på, at støtten fra kommunen kan drosles ned over tid. I Overgangskollegiet gør dette sig gældende både i overgangen fra herberg til Overgangskollegiet og i de fleste tilfælde også i overgangen ved udflytning til den varige bolig. Mange af beboerne har fortsat behov for en grad af støtte, når de flytter ud for sig selv.

Medarbejderne fra Socialpsykiatrien støtter den enkelte beboer til at få skabt struktur i hverdagen. De arbejder herunder med kost, for eksempel at lægge kostplan, og med at motivere beboerne til motion. De enkelte beboere støttes til at opnå en almindelig økonomisk forståelse og støttes for eksempel med at lægge budget, eller rådgives generelt om økonomispørgsmål og i forhold til spørgsmål om forsikring og skat m.m.

Erfaringen er, at der oftest er størst individuelt støttebehov i den første tid og at behovet mindskes efterhånden. Behovet kan dog variere undervejs og vil hele tiden være tilpasset den enkelte beboers situation. Eksempelvis er flere beboere påbegyndt uddannelse efter de er flyttet ind på Overgangskollegiet (eller i forbindelse med de er flyttet ud) og her kan det individuelle behov for støtte være større ved studietilmelding, studieopstart og start på elevplads. Der kan være beboere, der har behov for at blive fulgt til studievejledning eller behandling og der kan være beboere, som i en periode har særligt behov for støtte til at blive vækket om morgenen.

Det er en afgørende faktor, at medarbejderne fra Socialpsykiatrien får mulighed for den tættere kontakt med den enkelte beboer². Medarbejder og beboer holder møde ugentligt og derudover ved behov. Medarbejderne anvender tilsammen gennemsnitligt i alt to timer pr. borger om ugen.

² Undersøgelser viser, at "hjemløseindsatser, hvor man tilbyder en egnet bolig kombineret med intensiv social støtte, faktisk virker – de øger klart chancen for at folk kommer ud af hjemløshed sammenlignet med andre typer mindre intensive og mindre koordinerede indsatser" (Jf. VIVE, på baggrund af ny forskningsoversigt fra det internationale Campbell-samarbejde, der trækker på 43 studier fra hele verden (Nyhed 18.juni 2019 fra VIVE med overskriften: "En bolig med intensiv bostøtte er den bedste hjælp til hjemløse").

Samarbejdet med andre afdelinger

Medarbejderne fra Socialpsykiatrien, som støtter beboerne på Overgangskollegiet har et tæt samarbejde med flere afdelinger i Hvidovre Kommune.

Der er et tæt samarbejde med Voksenrådgivningen ved screeningen af borgere i Overgangskollegiets målgruppe. Derudover er der et samarbejde med Ungeindsatsen, hvor flere af beboerne får en indsats omkring job og uddannelse. Der er også et samarbejde med Produktionsskolen. Her kan der være behov for, at der bliver støttet særligt op om beboere, der skal skifte studieretning eller der kan være behov for konkret støtte til, at beboerne møder op.

Dette samarbejde forenkles af, at Overgangskollegiet ligger i Hvidovre og bostøttemedarbejderne er ansat i Socialpsykiatrien i Hvidovre Kommune. Samme opfølgning og niveau for tværgående samarbejde er muligt for samme ressourcer, når beboerne havde ophold på fx et herberg i en anden kommune.

Cases

Det centrale omdrejningspunkt er, at Overgangskollegiet giver borgeren en afklarethed omkring sin boligsituation for en periode og mulighed for at fokusere på udvikling og forandring indenfor udvalgte områder af sit liv. Det er erfaringen, at borgerne oplever at lykkes med forandringer. Nedenfor fremgår to eksempler på beboeres oplevelser. De er indsamlet ved kort interview og bearbejdet efterfølgende. Nedenfor er de præsenteret i anonymiseret form.

Eksempel 1

En borger med psykisk lidelse og anden konkret udfordring havde boet ca. 2 år på herberg før indflytning på Overgangskollegiet. Borgeren fortæller følgende om oplevelsen fra en plads på herberg til Overgangskollegiet: *"Da jeg boede på Herberg følte jeg, at jeg blev trukket ned – mere end det gavner. Der skete intet og man mister gnisten og troen på, at man kommer videre. Man føler sig indelukket og det kan være overvældende. Der var mange beboere i alle aldre og det var svært at forholde sig. Da jeg kom på Overgangen fik jeg ro og vi var jævnaldrende. Man kommer i hyggelige og bedre omgivelser. Man har ugentlige samtaler med sin kontaktperson og det betyder meget at det er one to one".*

På spørgsmål om hvad der har skabt forandring, fremhæver borgeren bl.a.: *"når man bor på Overgangen bliver man optimistisk på sin tilværelse og det er ikke bare ord man smider på. Man kan mærke, at bostøtten motiverer for forandring og er lette at få kontakt med".*

I dag bor borgeren i en ungdomsbolig og er netop begyndt på en uddannelse. Borgeren har afsluttet behandling relateret til den ene af sine udfordringer. Borgeren har fortsat bostøtte relateret til at holde lejligheden og til økonomi.

Eksempel 2

En borger, der har sindslidelse og tilknytning til behandlingspsykiatrien, bor i dag i sin egen lille lejlighed og er meget glad for det. Borgeren får fortsat bostøtte i forbindelse med forskellige opgaver i hverdagen bl.a. ledsagelse til psykiatrien.

Borgeren har boet på Overgangskollegiet i godt et år.

Borgeren spørges bl.a. om, hvad det er der er anderledes end før og udtrykker: *"Der var meget larm af personer, der var skøre i bolden, larmende børn og forældre. Når man bor på krisecenter, er man overvåget 24/7 og det var en af de ting der var godt på Overgangen, at man kunne selv bestemme, og at*

man ikke blev overvåget". Borgeren udtrykker også vedr. Overgangskollegiet, at "der var en dejlig ro i huset".

Borgeren fortæller desuden: "Det har været fint med bostøtten i Overgangen og at jeg har haft en kontaktperson, som jeg har holdt møder med, og som jeg har kunne kontakte, hvis der opstod problemer, men det var rart at kontaktpersonen/bostøtten ikke var der hele tiden (som på Krisecentret)".

Resultater

Evalueringen omfatter perioden fra åbningen i november måned 2017 til ultimo september 2019. I den periode har der samlet været 14 beboere på Overgangskollegiet, hvoraf 9 er fraflyttet.

Ud af de 14 beboere er 9 i uddannelse. Det betyder, at borgeren kommer ud af ungedølse (kontanthjælp) samtidig med, at muligheden for at få en bolig er væsentligt bedre, når de er under uddannelse, da de har adgang til studieboliger.

De fleste af beboerne er kommet fra en plads på et herberg, enkelte har haft baggrund i helt særlige situationer og været på vej ind i herberg.

Ud af de 9 borgere, som er fraflyttet Overgangskollegiet har 5 fået anvist en ungdomsbolig, 1 er flyttet i en almindelig anvist bolig, 2 har fundet anden bolig selv og 1 er flyttet til sin familie.

De 14 borgere er i gennemsnit 23,7 år ved indflytning.

De 9 afsluttede beboere har gennemsnitligt boet 7,3 måneder på Overgangskollegiet. De 5 nuværende beboere har indtil nu boet der i henholdsvis 12, 8, 5, 4 og 1 måned(er).

De 14 beboere har tilsammen haft ca. 95 måneders ophold på Overgangskollegiet siden de 2 første beboere flyttede ind ultimo november 2017 til og med september 2019.

Siden evalueringen blev afsluttet, er der flyttet endnu en beboer ind, så der nu er fyldt op.

Økonomi

Notatet om udviklingen i Hvidovres Kommunes forbrug på herbergsområdet fra 2017 viser, at de mest anvendte herbergspladser koster kommunen omkring 36.000 kr./mdr. Der ydes 50 % statsrefusion på udgiften. Det betyder, at en plads på et herberg koster Hvidovre Kommune 18.000 kr./mdr. eller 216.000 kr. pr. år.³

Hvidovre Kommunes udgifter til drift af Overgangskollegiet lå i 2018 på 110.000 kr., hvilket også omfatter udgifter til startpakker til beboerne. Derudover er Overgangskollegiet omfattet af Center for Trafik og Ejendomes samlede budget til vedligeholdelse og tekniske installationer af kommunes bygninger, som ikke er specificeret på hver enkelt ejendom.

³ Beboerne på såvel herberg som i Overgangskollegiet betaler et beløb i egenbetaling/husleje pr. døgn/måned, som ikke er indregnet, da beløbets størrelse varierer efter beboerens indkomstgrundlag.

Beboerne modtager i gennemsnit to times bostøtte om ugen til en pris af 374 kr. pr. time. Det giver samlede udgifter til Overgangskollegiet på 343.376 kr. pr. år⁴. Hvis alle seks boliger er beboet i hele perioden⁵. Det giver en pris pr. plads på Overgangskollegiet på 4769 kr./mdr. eller 57.229 kr. pr. år.

Det betyder, at en plads på Overgangskollegiet koster 158.771 kr. mindre pr. år og for alle seks pladser vil udgiften være 952.624 kr. lavere årligt, hvis alternativet er et ophold på et herberg. Dette er under forudsætning af, at alle de seks boliger er beboet.

Etableringen af Overgangskollegiet har isoleret set betydet færre udgifter til herbergspladser. Der har imidlertid været en stigning i søgningen til herberger, som dermed har udlignet mindreudgift som følge af Overgangskollegiet.

Konklusion

Samlet set er det Administrationens vurdering, at Overgangskollegiet skaber gode resultater for beboerne. Det er lykkedes for medarbejderne fra Socialpsykiatrien at motivere og støtte beboerne praktisk i en grad, der gør, at mange beboere optages på uddannelser og elevpladser og alle der er fraflyttet Overgangskollegiet er flyttet i en varig bolig.

Det er erfaringen, at årsagerne til de positive forandringer er, at beboerne får en stabil boligsituation samtidig med, at tilbuddet med den begrænsede lejeperiode har et fremadrettet sigte. Samtidig markeres kontinuitet med møbler til senere etablering i en varig bolig. Derudover bygger den faglige indsats på gensidige krav og forventninger mellem beboerne og medarbejderne, som derudover er fleksible og har en tæt dialog med beboerne. Indsatsen tager udgangspunkt i borgernes ønsker, motivation, udfordringer og behov. Derudover er det en fordel, at tilbuddet er beliggende lokalt, så der lettere kan etableres samarbejde med andre afdelinger i kommunen, uddannelsesinstitutioner og boligselskaber.

Det er vurderingen, at kombinationen af de strukturelle rammer med midlertidighed, de fysiske rammer med kollegieformen og de socialfaglige rammer med tæt støtte og brobygning til en tilværelse i varig bolig, og uddannelse har skabt gode resultater for de 14 beboere, som har boet eller bor i Overgangskollegiet.

Sammenlignet med et herberg er der færre andre at forholde sig til i Overgangskollegiet. Alle beboerne er unge og kompleksiteten i beboernes problemstillinger er ikke lige så bred. Selv om det ud fra det foreliggende datagrundlag ikke er muligt at analysere, hvordan beboerne havde profiteret af et ophold på herberg, er det vurderingen, at effekten på sigt er større, idet borgerne ofte er selvforsørgende, når de flytter videre fra Overgangskollegiet. Beboerne kommer ud i et almindeligt hverdagsliv med bolig og er oftest i uddannelse. De fleste støttes dog også fortsat af medarbejderne fra Socialpsykiatrien i en periode efter udflytning.

Ud over, at der er meget positive resultater for beboerne er Overgangskollegiet også en økonomisk rentabel model, hvis der sammenlignes med den kommunale udgift til en plads på et herberg.

⁴ Dertil kommer Center for Trafik og Ejendommens udgifter til ejendommen.

⁵ Der kan være perioder, hvor alle seks værelser på Overgangskollegiet ikke er beboet samtidig. Det skyldes: 1) at der er løbende fra- og tilflytning, 2) at der er perioder, hvor det fagligt er vurderingen, at det er hensigtsmæssigt med færre beboere og 3) at der ikke altid er en relevant borger, der kan og vil flytte ind i en ledig bolig. Når der er ledige værelser, vil der tilsvarende være nedgang i antal timer fra Socialpsykiatrien. Det betyder, at der er meget begrænsede udgifter, når der er tomgang.